

FÖRENINGEN FRISINNADE KVINNORS SMÅSKRIFTER N:R 6. 1924.

PROGRAM

OCH

STADGAR

FÖR

FRISINNADE KVINNORS RIKSFÖRBUND

FRISINNADE KVINNORS RIKSFÖRBUND

PROGRAM

1931

STADGAR

FÖR

FRISINNADE KVINNORS RIKSFÖRBUND

Tryckeri & Offset-Fabrik AB, Stockholm

PROGRAM

FÖR

FRISINNADE KVINNORS RIKSFÖRBUND

Historien skapas tid efter tid av de enskilda människornas andliga ståndpunkt. Därur framgå samhällets former och lagar, som i sin tur bilda förutsättningen för kommande släktens livsvillkor och gärning. Varje skede bär ansvar för hur dess grundsanning utformas. Vår tids demokratiska idé får därför ej förvanskas av makt- och klassintressen, utan om-sättas till verklighet på olika områden. Tillämpningen av den värdesättning, som erkänner *var människas lika rätt inom samhället och var enskild människas personliga ansvar mot detta samhälle*, d. v. s. statlig och social, andlig och ekonomisk liberalism, måste bli den grund på vilken män och kvinnor bygga ett rättfärdigare samfundsliv.

Det politiska livets form utgöres i våra dagar av parti-gruppering och partiväsende. Men ett parti måste bilda en levande organism, som ej får hämmas eller vanställas av in-skränkt partihänsyn eller enskilda intressen. Det måste bygga på en grundåskådning, från vilken tidens frågor lösas genom att konsekvenserna av denna följas i varje särskilt fall. *Det är grundåskådningen, som kännetecknar ett parti*, icke upp-räkandet av ett stort antal dagsfrågor, som partierna vid valen sätta upp på sina program för att tävla med varandra. Där-emot måste i vårt samhälle varje partiprogram ta ställning till *grundbetingelserna*: dels för *befolkningens livsvillkor*, dels för *arbetslivet och samhällslivet*.

Frisinnade kvinnors program deklarerar därför ståndpunkt endast till dessa huvudpunkter.

I. Befolkningen och dess livsvillkor.

- A) *Befolkningspolitiken*: Grunden för all samhällsvård är en målmedveten *befolkningspolitik*, som tar sikte på en kvalitativ förbättring av folkstocken.

Samhällets hälsovårdande verksamhet bör taga sin början under den tidigaste perioden av medborgarens liv genom förbättrad omvårdnad av barnaföderskor, spädbarn och barn såväl före som under skolåldern.

- B) *Bostadsfrågan*: Människovärdiga och tillräckliga hem för alla människor genom en sund *bostadspolitik*, som uppmuntrar till egna hem och kooperativa byggen.
- C) *Uppfostrings- och undervisningsväsendet*: Reformen i uppfostran och undervisning, avseende bättre karaktärsdanning och högre kultur, mindre bokstavsvetande och mindre examensväsende samt ökade möjligheter för en var samhällsmedlem att följa och utveckla sin begåvnings egenart.
- D) *Nyktterhetsfrågan*: Arbete för folknyktterhet såväl med hänsyn till spritkonsumtionen som genom effektiv upplysning i alkoholfrågan och genom uppfostran av folksed och folkuppfattning.

II. Arbetslivet.

Det kulturella och materiella arbetet.

- A) *Det andliga arbetet*:

Omsorg om den andliga odlingen
genom hävdande av tanke-, forsknings- och lärofrihet.
genom kraftigt stöd åt det kulturella arbetet,
genom strävan att göra kulturella värden tillgängliga för alla.

- B) *Det industriella problemet*: Den industriella produktionen måste bygga på intressegemenskap mellan kapital och arbete.

Staten bör ej förhindra eller föregripa den enskilda företagsamheten, men den bör målmedvetet bekämpa industrialismens faror i samverkan med arbetsgivare och arbetare

genom en ändamålsenlig utbildning av den industriarbetande ungdomen,
genom motarbetande av farliga och ohygieniska arbetsmetoder och arbetsförhållanden,
genom åtgärder som minska otryggheten i industriarbetarnas liv,
genom åtgärder, som befordra samförstånd mellan arbetsgivare och arbetare.

- C) *Jordfrågan*: Jordfrågans tyngdpunkt ligger i uppfattningen om jordägarättens natur. Den enskilda ägarätt till jorden får ej innebära att samhället — vare sig jorden är upplåten med fri ägarätt eller tryggt besittningsrätt med arvsrätt — fränkänner sig rättighet att fordra en ansvarsskyldig och ekonomisk förvaltning av jorden. Jordfrågan bör lösas
genom en fördelning av jorden, som ger största möjliga avkastning,
genom tillträde till jorden för dem, som bäst äro skickade att bruka den,
genom en förbättrad ställning för dem, som arbeta inom jordbruket, med vidgade möjligheter till självständig utkomst.

III. Samhällslivet.

- A) *Reformering av valsättet*: Demokratiens mål — personlighetens fria utveckling och förmågornas tillvaratagande — har icke befrämjats genom det rådande proportionella valsystemet. Modifikation eller ändring av valsättet, syftande till att ställa väljarna direkt inför enskilda personligheter, är därför nödvändig.
- B) *Förvaltningen*: Samhällets sunda liv främjas bäst genom en naturlig utveckling under största möjliga lagbundna frihet. Staten bör ej övertaga andra uppgifter än den staten har förutsättning att fylla bättre än den enskilde. Sparsamhet genom förenklad förvaltning och ekonomisk organisation

inom allmänna institutioner och företag bör genomföras. Förvaltningen måste upprätthålla självstyrelsens idé gentemot centralisation och byråkratism.

- C) *Inre och yttre fred*: Samhällslivet får ej byggas på ett system, grundat på sådana penning- och maktintressen, som måste utmynna i krig inom folken och krig mellan folken.

Klasskampen bör mötas med åtgärder, som syfta till klassskillnadernas avlägsnande genom social och ekonomisk utjämning.

Mellanfolklig fred bör tryggas genom ny och omfattande ekonomisk och kulturell samverkan mellan nationerna samt genom fullföljande av det av Nationernas Förbund nu upptagna arbetet för ett mellanfolkligt rättstillstånd, som kan föra fram till allmän avrustning.

STADGAR

FÖR

FRISINNADE KVINNORS RIKSFÖRBUND

§ 1.

Frisinnade Kvinnors Riksförbund har till ändamål att genom upplysningsarbete i frisinnade idéers tjänst medverka till att dessa idéer må genomtränga folkmedvetandet och bliva avgörande vid samhälleliga frågors lösning.

§ 2.

Medlem av förbundet kan varje kvinna bliva, som fyllt 18 år och ansluter sig till förbundets i § 1 angivna syfte.

§ 3.

Riksförbundet omfattar dels lokalavdelningar (föreningar, studiecirklar eller klubbar), vilka inom varje län böra vara sammanslutna i länsförbund, dels enskilda till riksförbundet eller till ett länsförbund direkt anslutna medlemmar.

Lokalavdelningarna i Skåne bilda tillsammans ett länsförbund; lokalavdelningarna i Stockholm och Göteborg äro vardera att betrakta såsom länsförbund.

§ 4.

Till riksförbundet direkt anslutna understödjande medlemmar erlägga till förbundets kassa en årlig avgift av minst 5 kr.

§ 5.

Lokalavdelning äger i avseende på lokala frågor full självstyrelse och bestämmer själv årsavgift för sina medlemmar.

Till länsförbundets kassa eller — i län, där länsförbund ännu icke bildats — till riksförbundets kassa inbetalar lokalavdelning före februari månads utgång årligen en avgift av minst 1 krona för varje medlem, som till densamma erlagt årsavgift för föregående år.

Inom varje lokalavdelning utses en korresponderande medlem, som har att upprätthålla förbindelse med sekreterarna i riksförbundet och vederbörande länsförbund.

§ 6.

Varje länsförbund utser årligen å länsförbundsmöte, där alla inom länet bosatta medlemmar äga rösträtt, en styrelse, vars huvuduppgifter äro att i största möjliga utsträckning organisera frisinade kvinnor inom länet i lokalavdelningar av riksförbundet samt att vid valtillfällen verka för uppställande av i alla avseenden fullgoda kandidater med liberal åskådning och för en kraftig uppslutning kring dem bland länets kvinnor. Länsförbundet har att till riksförbundets kassa årligen före mars månads utgång inbetala ett belopp, som motsvarar hälften av de från lokalavdelningar och direkt anslutna medlemmar för nästföregående år till länsförbundet influtna avgifter.

§ 7.

I spetsen för riksförbundet står en centralstyrelse, som är organ för lokalavdelningarnas gemensamma uppträdande och beslutar om åtgärder, som beröra organisationen i dess helhet.

Förslag till ärende att av centralstyrelsen behandlas kan väckas av lokalavdelning, länsförbundsstyrelse eller medlem av centralstyrelsen.

I centralstyrelsen representeras varje länsförbund av sin ordförande. Omfattar länsförbund mera än en andra-kammarvalkrets, äger det att i centralstyrelsen invälja ytterligare så många medlemmar, att hela antalet av dess representanter i centralstyrelsen blir lika med antalet valkretsar inom länsförbundet. För varje ordinarie centralstyrelsemedlem utses av vederbörande länsförbund en eller flera suppleanter.

Centralstyrelsen har varje år ordinarie sammanträde å tid och plats, som mellan medlemmarna överenskommes. Extra centralstyrelsemöte hålles, då minst halva antalet centralstyrelsemedlemmar därom enas.

Rätt att deltaga i centralstyrelsemötes förhandlingar, dock utan beslutanderätt, tillkommer suppleant, även när ordinarie centralstyrelsemedlem är närvarande. Sådan rätt tillkommer även de medlemmar av riksförbundet eller någon dess underavdelning, vilka för minst två år erlagt årsavgift av 5: — kronor direkt till riksförbundets kassa.

När centralstyrelsen så finner lämpligt, anordnas landsmöten på skilda orter inom landet, varvid alla till organisationen hörande medlemmar äga närvara.

§ 8.

Centralstyrelsen utser å ordinarie centralstyrelsemöte riksförbundets ordförande och två vice ordförande för tiden till nästa ordinarie centralstyrelsemöte.

§ 9.

Den närmaste ledningen av förbundets angelägenheter, särskilt av dess upplysningsverksamhet, handhaves av ett verkställande utskott, som därjämte förmedlar behandlingen av de frågor, vilka stå under centralstyrelsens avgörande, och sörjer för verkställigheten av dess beslut. I frågor som kräva skyndsam behandling kan V. U. besluta å centralstyrelsens vägnar. V. U. bör stå i direkt kontakt även med lokalavdelningarna och, när så anses lämpligt, inhämta deras mening rörande aktuella spörsmål.

V. U. består av Riksförbundets ordförande samt fyra andra ledamöter, som jämte suppleanter väljas inom eller utom centralstyrelsen av ordinarie centralstyrelsemöte. Centralstyrelsen utser bland dessa V. U:s ordförande. Inom sig väljer V. U. vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassaförvaltare, vilka båda befattningar kunna förenas hos en person. V. U. är beslutsmässigt, när minst tre ledamöter eller suppleanter äro närvarande.

Ledamot och suppleant i V. U. äger samma befogenhet som medlem av centralstyrelsen.

Riksförbundets vice ordförande äro också medlemmar av och äga rösträtt inom Centralstyrelsen.

§ 10.

Riksförbundets tillgångar förvaltas av V. U. Räkenskaperna avslutas för kalenderår och granskas årligen av två revisorer, som jämte två revisorssuppleanter väljas av centralstyrelsen för tiden till nästa ordinarie centralstyrelsemöte. Räkenskaperna skola före januari månads utgång överlämnas till revisorerna, vilka före februari månads utgång hava att avgiva revisionsberättelse till centralstyrelsen, som har att avgöra frågan om ansvarsfrihet åt V. U.

§ 11.

Val förrättas med slutna sedlar. Öppet val kan dock ske, om samtliga röstberättigade därom enas. Vid lika röstetal skilje lotten.

§ 12.

För ändring av dessa stadgar fordras beslut med minst två tredjedels majoritet vid ordinarie centralstyrelsemöte.

FRISINNADE KVINNORS RIKSFÖRBUND:

Ordf.: Fröken Kerstin Hesselgren, ledamot av riksdagens första kammare, Katarinavägen 13 a, Stockholm.

V. ordf.: Fru Ellen Hagen. Slussplan 9 III, Stockholm.

Fru Annastina Alkman, Göteborg.

VERKSTÄLLANDE UTSKOTTET:

Ordf.: Doktor Ada Nilsson, Triewaldsgränd 2, Stockholm.

V. ordf.: Fröken Elisabeth Tamm, ledamot av riksdagens andra kammare, Fogelstad, Julita.

Övr. led.: Fröken Kerstin Hesselgren, Katarinavägen 13 a, Stockholm.

Fröken Honorine Hermelin, Triewaldsg. 2, Stockholm.

Doktor Andrea Andreen-Svedberg, Birger Jarlsg. 41 A, Stockholm.

Suppl.: Doktor Alma Sundquist, Smålandsgatan 38, Stockholm.

Advokaten Eva Andén, Lilla Vattugatan 14, Stockholm.

Fröken Frida Härner, Lundagatan 41, Stockholm.

Fru Nina Benner-Andersson, Allévägen 17, Äppelviken.

T. f. **Sekreterare** Fru Ellen Hagen. Träffas säkrast 11 — 12 f. m. N. 282 42.

Kassaförvaltare Fröken Carola Holmberg.

Alla meddelanden och alla förfrågningar rörande Riksförbundets verksamhet ställes till

SEKRETARIATET,

Slussplan 9, III, STOCKHOLM.

Telefon N. 282 42.

Råd och anvisningar för lokalavdelningarnas verksamhet, förslag till föredrag och överläggningsämnen, förteckning på frisinnad och socialpolitisk litteratur, småskrifter till spridning, adresser till ledande frisinnade kvinnor i olika län erhållas genom sekretariatet.